

ชื่อวิทยานิพนธ์	สถาบันศาสนากับกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน : กรณีศึกษาพุทธศาสนาในจังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นางสาวจุฑาทิพย์ ลิทธิฤทธิ์
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ เพื่อศึกษากระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยสถาบันศาสนา ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของสถาบันศาสนากับกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และข้อจำกัดของสถาบันพุทธศาสนาในกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในจังหวัดสงขลา

ผลการศึกษาพบว่า ในกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนโดยสถาบันศาสนา มีส่วนส่งเสริมให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนแก้ไขได้เป็นผู้นำชุมชน รวมถึงเปิดโอกาสให้ทุกคนในชุมชนได้ร่วมกันคิดและเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชนร่วมกัน

บทบาทของสถาบันศาสนามีความสัมพันธ์กับกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยบทบาทของสถาบันศาสนามีความสัมพันธ์ในด้านการสั่งสอนอบรมประชาชนให้เป็นคนดี ซื่อสัตย์ วางรากฐานพฤติกรรมกรปฏิบัติอันดีงามของชุมชน เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวประชาชนให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และช่วยควบคุม กำหนดบรรทัดฐานพฤติกรรมของประชาชน ในส่วนบทบาทของวัดมีความสัมพันธ์ในด้านเป็นศูนย์รวมของประชาชน ศูนย์รวมศิลปวัฒนธรรม ศูนย์กลางทางสาธารณสุข สถานบริการสงเคราะห์แก่คนยากจน สถานที่ให้การศึกษา และสถานที่ประชุมแจ้งข่าวสาร และในส่วนบทบาทของพระสงฆ์มีความสัมพันธ์ในด้านเป็นที่ปรึกษา อบรมสั่งสอน เป็นที่พึ่งทางจิตใจ ส่งเสริมความสามัคคี เป็นผู้นำไม่เป็นทางการ และเป็นผู้ช่วยสั่งสอนทางเทคนิคขั้นพื้นฐาน

ในส่วนของข้อจำกัดของสถาบันศาสนาในกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนพบว่า ความเลื่อมใสศรัทธาต่อสถาบันศาสนามีน้อยลง รวมทั้งระดับความรู้และจำนวนของพระสงฆ์ไม่สอดคล้องกับการพัฒนาที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การกระจายการพัฒนาของภาครัฐสู่ท้องถิ่นมีมากขึ้น และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ต้องดิ้นรนทำมาหากินเพิ่มมากขึ้นทำให้ห่างไกลจากการเข้าวัดมากขึ้น

เนื่องจากปัจจุบันสถาบันพุทธศาสนาได้ลดบทบาทของตนเองในด้านการพัฒนาชุมชน เพราะการปฏิบัติตนของพระสงฆ์ ความห่างเหินระหว่างชุมชนกับวัด ขาดการทำนุบำรุงวัด และความเสื่อมของสังคม ดังนั้น ทุกฝ่ายควรร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ปรับปรุง เสริมสร้างให้วัดและพระสงฆ์เป็นศูนย์กลางของชุมชนดังเช่นที่เคยเป็นมาในอดีต

Thesis Title	Religious Institution and The Processes of Community Strengthening : A Case Study of Buddhism in Changwat Songkhla
Author	Miss Dutthepparat Sittirit
Major Program	Public Administration
Academic Year	2005

ABSTRACT

The objectives of this study were to investigate the community strengthening process through a religious institution, relationship between the religious institution and the community strengthening process, and limitations of the Buddhism institution in the community strengthening process in Songkhla Province.

The results of the study revealed that the community strengthening process through the religious institution contributed to promoting people with knowledge and ability in analyzing and solving problems to be community leaders; offering opportunity to people in the community to work together in thinking and proposing solutions to problems in their community.

The role of the religious institution had relationships with the community strengthening process. The religious institution taught people to be good and honest; it laid foundation for good behavior in community practice; it united people and controlled people's standard behavior. The role of the temple was related to the community as it was a center of people in terms of art and culture, public health, a place for the poor, a place for education and a place for meeting and information. As for the role of monks in the community were that of advisors, teachers, psychological shelter where people turned to, unity promoters, unofficial leaders, and teachers for basic technical knowledge.

The limitations of the religious institution in the community strengthening process were found to be: deterioration of faith towards the institution; decrease in the level of knowledge and the number of monks that did not keep pace with rapid development; increase in development by the government sector to local areas; and the way of life that made people struggle more for their living that resulted in greater distance from going to temple.

Nowadays, the religious institution plays a less important role in community development because of the monks' practice, distance between the community and the temple, a lack of temple nurturing, and deterioration of society. Therefore, all parties should cooperate in solving the problems, improving and supporting temples and monks to continue being community centers as they used to be in the past.